

تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدير، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۰۲۱-۲۳۰۰۴۰۰۰

دورنگار تحریریه: ۰۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۰۶۹۳۳۱۱۵ ■ کد پستی: ۹۱۱۶۱۸۳۱۳

اسور مشترکین: ۰۶۹۳۳۱۱۵ ■ سازمان آگهی ها: ۰۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۰۲۳۰۰۴۴۴۴ ■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

شاپا: ۳۶۳۷-۱۷۳۵۱۱۱ ■ پایگاه اطلاع رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir

پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

حکمت

امام رضاع)

بازهد در دنیاست که به رهایی از شردنیا امیدوارم.

بحار الانوار

نگته روز

سمفونی نهنگ ها

دانشمندان می گویند آواز نهنگ ها تا ۸۰۰۰ کیلومتر شنیده می شود

۸۰۰۰ کیلومتر فاصله ای است که حالا دانشمندان می گویند می توان از این مسافت صدای نهنگ ها را شنید. صدای نهنگ می تواند نزدیک به ۸۰۰۰ کیلومتر در میان گروه هایی از نهنگ ها که هرگز با هم ملاقات نکرده اند در اعماق اقیانوس حرکت کند و این مطالعه سرخ هایی در مورد چگونگی تکامل ارتباطات به ما ارائه می دهد. یک گروه بین المللی از محققان، شباهت هایی را در آوازیایی یافته اند که نهنگ ها در شرق استرالیا سرداده اند و آوازیایی که در «پلی نزی فرانسه» در اقیانوس آرام جنوبی دریافت کرده اند. این در حالی است که این دو منطقه جغرافیایی تقریباً ۵۰۰۰ مایل (۸۰۰۰ کیلومتر) از هم فاصله دارند. نهنگ های گوشت خیز نهنگ های کوهان دارنر، آوازی تکراری می خوانند که به صورت اجتماعی آموخته می شود. این آواز از ساختارهایی تشکیل شده که شبیه نت ها و سمفونی های موسیقی کلاسیک است. این آهنگ همچنین بخشی از انتقال فرهنگی است که در این پستانداران مشاهده شده و بیشتر نرهای یک جمعیت همین آواز را می خوانند. این آوازها در طول سال ها، تکامل می یابند اما سرعت این تکامل آهسته و قابل اندازه گیری است. با این حال، محققان متوجه تحولات ناگهانی این آوازها در اقیانوس آرام جنوبی شدند؛ جایی که گروه نهنگ ها به طور کامل و سریع آوازی خود را تغییر دادند. محققان برای درک این که دقیقاً چه چیزی باعث این پدیده شده، شروع به تجزیه و تحلیل آواز نهنگ ها از مناطق مختلف اقیانوس آرام جنوبی کردند. در سال (۲۰۱۱، «الن گارلند» از مؤسسه اقیانوس های اسکاتلند در دانشگاه سنت اندروز دریافت که مضامین متمایز مربوط به جفت گیری که در سواحل استرالیا ضبط شده بود در پلی نزی فرانسه در فاصله حدود ۲۷۰۰ مایلی (۶۰۰۰ کیلومتری) آن منطقه نیز شنیده می شود.



وی برای تعیین این که آیا این آوازها از استرالیا تا آنجا سفر کرده اند یا نه، با محققان دانشگاه سان فرانسیسکو دی کیتو در اکوادور همکاری کرد و داده های صوتی را از استرالیا و همچنین از پلی نزی فرانسه بین سال های ۲۰۱۶ و ۲۰۱۸ جمع آوری کرد. سپس آنها تجزیه و تحلیل ها را روی شباهت این ضبط ها برای تعیین این دو آواز انجام دادند. آنها در کمال تعجب دریافتند سه آواز مجزاد آب های پلی نزی در سال ۲۰۱۶ و سپس در اکوادور در سال ۲۰۱۸ ظاهر شد که نشان می دهد این آواها به سمت شرق حرکت می کنند اما فارغ از شگفتی این اتفاق چرا این موضوع مهم است؟ گارلند می گوید این نوع آوازهای جدید کاملاً متفاوت هستند. آنها از صداهای یکسانی تشکیل شده اند اما تنظیم آنها بسیار متفاوت است. این تغییرات فرهنگی آن هم این قدر سریع در هیچ گونه جانوری دیگر دیده نمی شود. این تغییر خیلی سریع اتفاق افتاده است. گارلند و همکارانش معتقدند زمانی که گروه نهنگ های همسایه بین محل پرورش و تغذیه شان مهاجرت می کنند، از محدوده صوتی یکدیگر رد می شوند و این آوازها پخش می شود. گارلند با همکاری سایر گروه های تحقیقاتی در حال بررسی است که آیا می توان انتقال این آواز را فراتر از حوضه اقیانوس آرام جنوبی نیز ردیابی کرد. احتمال زیادی دارد که چنین باشد و راه را برای انتقال فرهنگی آواز و فرهنگ آوازی نهنگ ها در نیمکره جنوبی نزدیک به قطب جنوب هموار کند، چیزی که تاکنون فقط برای تمدن بشری فرض می شد. محققان می گویند درک نحوه انتقال آواز نهنگ ها به بهبود درک ما از تکامل ارتباطات و گفتار در انسان نیز کمک خواهد کرد. / اسپنا



رانندگی به سبک ایرانی

آیا رانندگی جامعه ایرانی بد است ؟

جمعیتی تقریباً مشابه ایران (۸۳ میلیون نفر) به ازای هریک میلیون نفر سالانه ۲۰۰۰ کشته شش کشته دارد و ما با همین جمعیت به ازای هریک میلیون نفر سالانه ۲۰۰۰ کشته داریم! اما سؤال این است که این داده ها فارغ از خسارت های مالی و جانی، چه پیامی برای ما از بعد اجتماعی دارد؟ از آنجا که می دانیم نحوه رانندگی نمونه ای بارز از اخلاق اجتماعی اشخاص است، این آمارها معنای دیگری هم می یابد. در بحث های زندگی شهری و نظم شهروندی، یکی از معیارهای مهم جامعه شناسی این است که شهروندان چطور رانندگی می کنند؟ نوع رفتار مردم با همدیگر در طول رانندگی نشان دهنده بسیاری از نماهای زندگی شهری و جامعه شناختی است. موضوع مهم این است که بسیاری نوع رانندگی را به نوع زندگی افراد هم تعمیم می دهند، تعمیمی که به باور آنها به لحاظ روان شناسی درست است، البته که این یک موضوع کاملاً تجربی است، این که کسی می تواند و لایقش است رانندگی کند که بر رفتارهایش کنترل داشته باشد. کسانی که نمی توانند کنترلی بر رفتارشان داشته باشند، طبیعتاً کنترلی بر رانندگی شان هم ندارند. انسانی که عصبی است رانندگی کردنش هم این حالت را با خودش دارد. کسی که احساس مسئولیت ندارد، در رانندگی هم مسئولیتی را نمی پذیرد و در نتیجه کسی که هیچ گاه به دیگران حق نمی دهد، حق تقدمی هم برای دیگران قائل نیست. حالا با این اوصاف اگر منتقد نوع رانندگی تعداد قابل توجهی از افراد هستیم، احتمالاً با همین حجم از آدم ها در زندگی اجتماعی مان مشترک هستیم. موضوعی که احتمالاً با افزایش جرایم رانندگی هم به جایی نمی رسد و این موضوع بیش از هر چیزی نیازمند فرهنگ سازی است. ساده انگارانه است که فکر کنیم همه مشکلات ترافیک امروزی را باید بای نوع رانندگی افراد بنویسیم و حتی شاید سهم رانندگی در میزان ترافیک کمتر از اعلام پلیس باشد اما پیامد خرده فرهنگ رانندگی جامعه تنها افزایش ترافیک نیست. حالا می دانیم هر قدر نوع رانندگی یک جامعه به لحاظ قانونی افول داشته باشد، احتمالاً به معنای افزایش ترافیک گریزی در وجوه دیگر زندگی اجتماعی ما هم خواهد بود.

ترافیک این روزهای تهران حتی برای شهروندان پایتخت نشین که باید عادت کرده باشند هم دیگر خارج از حد تاب آوری است. همه اینها در حالی است که پلیس گفته دو هفته دیگر تا ۳۰ درصد به حجم این ترافیک افزوده خواهد شد! در میان بی شمار دلایل لاینحل ترافیک تهران، می توان یک گزینه جالب توجهی هم دید. کارشناسان این حوزه می گویند که کمبود معابر در برابر تعداد خودروهای در حال تردد، نبود پارکینگ و البته ضعف در مهندسی ترافیک و بی برنامه گی در برپایی نمایشگاه ها از دلایل مهم ترافیک است. در میان این دلایل اما «فرهنگ رانندگی» هم از جمله موارد برتر کار است که از زبان آنها شنیده می شود. این نکته از جایی جالب توجه می شود که همین چند روز پیش معاون ترافیک پلیس راهور تهران گفته بود دویل پارک کردن خودروها در افزایش ترافیک تأثیری بسیار زیاد دارد و البته به این هم اشاره کرده بود که جرایم رانندگی بازدارنده نیست. اما مگر چقدر فرهنگ رانندگی ما با آنچه باید باشد، متفاوت است؟ با سؤال مهم تر که اساساً می توانیم قائل به وجود ترکیبی به نام «رانندگی ایرانی» باشیم؟ به این معنا که آیا ایرانی ها در نوع رانندگی شان امضای شخصی دارند؟ یکی از وجوه متمایز ایران برای سیاحان فرنگی، حداقل در طول چند دهه اخیر نوع رانندگی ما بوده است! همین موضوع نشان می دهد نوع رانندگی ما متفاوت از دیگران است، آن قدر که برای بسیاری از غریبه ها به چشم می آید. این موضوع یک مصداق عجیب دیگری هم دارد، چرا که حالا تصاویر نحوه رانندگی در خیابان های تهران از جمله ویدئوهای پربازدید در فضای مجازی و شبکه های اجتماعی گردشگران است. آمارهای موجود از میزان تصادفات و تلفات حاصل از آن هم نیازی به تکرار ندارد و تقریباً همه ما می دانیم در چنین مولفه ای صاحب یک آمار شگفت منفی هستیم. برای فهم فاصله ما با استانداردهای معمول جهان همین یک فقره آماری بس که بدانیم آلمان با



مهدی اسماعیلی
روزنامه نگار

امروز در تاریخ

- روز بزرگداشت ابوریحان بیرونی
- تصویب منشور ملل متحد / ۱۳۲۴
- عملیات فتح ۱۰ در شمال اردبیل / ۱۳۶۶
- درگذشت زور سیمون، نویسنده / ۱۳۶۸

واحه

این که مردم نشناختند تو را غربت نیست
غربت آن است که یاران بپرندت از یاد
فاضل نظری

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۳:۰۳	غروب آفتاب: ۱۹:۲۸
اذان مغرب: ۱۹:۴۶	نیمه شب شرعی: ۰۰:۲۰
اذان صبح (فردا): ۰۵:۱۲	طلوع خورشید (فردا): ۰۶:۳۹

پیشخوان

ایشان

«ایشان»، سومین کتاب احمد ابوالفتحی است. بعد از یک مجموعه داستان و یک رمان، ایشان رمانی است در ۲۵۴ صفحه و این قطعا عدد مهمی است در روند کشف زیرمتن ها و دیگر لایه های داستان. همچون ۱۴ فصل داستان که عددش مهم است و همچون تاریخ هایی که مبنای هر فصلند و از ۱۳۳۲ می آیند و ۱۴ تاریخ مختلف را روایت می کنند. ایشان، داستان غبارزدایی از گذشته ای دور و خاک گرفته در تاریخ است. روایتی از تاریخ نپاوند با نقش آفرینندگانش که در آن دوران فراموش شده نفس می کشیدند و قصه شان ایده ای بوده برای نویسنده. ایشان، داستان یک تعلیق است. مجهولی معلق و معوق به نام «ایشان» و کشف هیبت و هویت او توسط قهرمان رمان. کشف هویتی از انس و دیو، موجودی اساطیری که در باورهای عامیانه می تواند در جلد و قالب هایی مختلف ظاهر شود و کارهای سنگین و معجزه وار انجام دهد. کتاب روایتی پرکشش دارد. از خرافات و موهومات باطلی می گوید که همیشه با هر میزان از اثبات واقعیت و حقیقت با انسان و زندگی او همراه بوده است، انسانی که مدعی عقل و منطق است. جهانی که قهرمان داستان، سینیای بهره مند، در آن بزرگ شده جهانی رموز است. جهانی از باورهای وهم شده که سینه به سینه



و دهان به دهان در اهالی شهر و دیارش رواج یافته است. باورها و افسانه هایی که از همین نقل شدن ها جان گرفته و مکرر شده است.

پرسه

آتش به جان تالاب

باورکردنی نیست که تالاب انزلی با همه مشکلات زیست محیطی اش برای چهارمین بار طی شش ماه گذشته دچار آتش سوزی شده و باورکردنی تر از این موضوع این که هر چهار حریق عمدی بوده است. دادستانی انزلی اعلام کرده در آتش افروز دستگیر شده است.



آتش، روز جمعه به جان تالاب افتاد و طی ۲۰ ساعت بیش از ۴۰ هکتار از اراضی نیزاری این تالاب را خاکستر کرد. با این که شامگاه جمعه اعلام شد آتش مهار شده اما روز شنبه دوباره دود غلظتی سطح شهر انزلی را فرا گرفت. هر چند پس از چند ساعتی اعلام شد این دود ناشی از نشست شبنم صبحگاهی روی خاکستر نیزارها بوده است. چهار حریق عمدی فقط در شش ماه می تواند یک پیام آشکار برای دوستداران طبیعت این سرزمین داشته باشد، این که با این رویه تالاب انزلی هم نفس های آخر را می کشد.

برای دیدن این ویدئو
کیوارکد زیر را
اسکن کنید

یک ترور عجیب و ناموفق

مردی که سر معاون رئیس جمهور آرتزانتین را با سلاح پر نشانه رفته بود، بازداشت شده است. پنجشنبه عصر تصاویری از خوش ویش کریستینا کریشتر با جمعیت مقابل منزلش در شبکه های اجتماعی منتشر شد که نشان می داد فردی از فاصله نزدیک و به دور از چشم مأموران امنیتی با سلاح، سر معاون رئیس جمهور فعلی را نشانه می رود.

فرد مظنون از میان جمعیتی که در حال امضا گرفتن از خانم کریشتر بودند، خود را به فاصله چند متری او می رساند. رئیس جمهور پیشین آرژانتین در توصیف این لحظه می گوید: «یک آن دستی با سلاح را دیدم که از زیر شانه ام به سمت می آید. البته به کمک افرادی که دورم بودند، این فرد خلع سلاح شد.» او از اعلام نام مظنون و اطلاعات بیشتر مقابل دوربین های تلویزیونی خودداری کرد.

برای دیدن این ویدئو
کیوارکد زیر را
اسکن کنید



در ستایش هویت ایرانی

چند نکته درباره فیلم «بدون قرار قبلی» که جایزه جهانی گرفت

می ساخته اند. حلاوت جایزه اصلی جشنواره فیلم مسکو برای سینمای ایران هم از همین نکته بیرون می آید، این که فیلم بدون قرار قبلی هیچ کدام از آن مختصات علاقه معمول جشنواره های غربی را ندارد اما با این حال چنان بوده که مورد استقبال منتقدان مسکو قرار گرفته است.

بسیاری دیده می شود، آن قدر که می توان نوع علاقه این جشنواره ها به فیلم های سینمای ایران را تحت یک فرمول ثابتی قرار داد. این موضوع آن قدر آشکار بوده که حالا یک دهه است اصطلاح «سینمای جشنواره ای» هم به ادبیات سینمای ایران اضافه شده است، به این معنا که از اساس فیلم سازانی نه برای مردم ایران که برای جشنواره های جهانی فیلم

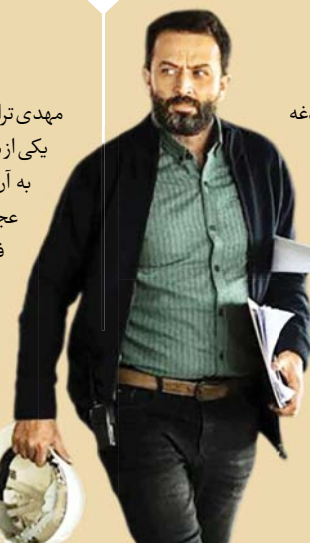
فیلم سینمایی «بدون قرار قبلی» در نخستین حضور بین المللی خود موفق به دریافت جایزه بهترین فیلم و بهترین بازیگر زن از جشنواره فیلم مسکو شد. دو جایزه اصلی برای فیلمی که به باور بسیاری آن طور که باید به حق خود نرسیده است. در فهرست افتخارات سینمای ایران جوایز بین المللی کم نیست اما در اغلب آثار برگزیده این جشنواره ها شباهت های

رویکرد اجتماعی با دغدغه معنوی

بدون قرار قبلی، یک فیلم با رویکرد اجتماعی است که دغدغه معنوی دارد و در این مسیر سر بلند است و این دغدغه در جهان فیلم ساز به یک مسأله مهم تبدیل شده. این فیلم هم ضلع دارد. ضلع نخست جهان حاکم بر قصه است که قصه اش را در یک چارچوب مشخص با شخصیت پردازی منسجم به دور از بیراه رفتن و دور باطل روایت می کند. ضلع دوم این ماجرا جایی شکل می گیرد که با کارگردانی مواجه هستیم که به پختگی و تکامل رسیده و مسیر دشواری را برای رسیدن به این سلوک معنوی طی کرده است اما ضلع قوی و مقتدر آن انتخاب و از همه مهم تر اعتماد کارگردان به شخصیت اول زن قصه است.

آدم ها مثل درختان هستند

مهدی تراب بیگی، نویسنده این فیلم درباره آن می گوید: «حسرت یکی از مفاهیم اصلی فیلم بود که به همراه نویسنده و کارگردان به آن پرداختیم. هویت انسان با خاک جغرافیایی خیلی عجین است. آدم ها مثل درختان می مانند. نمی توانی فردی انسانی را بدون خاک تصور کنی. پیدا کردن این ریشه های هویتی برای کسی که مهاجرت کرده می تواند نوید و وعده این را بدهد که ریشه هنوز باقی است و باید سراغش رفت. تراب بیگی در خصوص پرداختن به بیماری اوتیسم نیز به این نکته اشاره کرده است: «به این فکر کردم که مصداق بیرونی از یک فرد درون گر چگونه خواهد بود. برای همین پرداختن به موضوع اوتیسم را برگزیدیم که نمادی برای ترسیم تشویش های درونی بود.»



یک فیلم حال خوب کن!

سینمای مجید مجیدی را همواره با برجسب دغدغه هویت ایرانی می شناسیم. او معتقد است فیلم بدون قرار قبلی یک فیلم حال خوب کن است! مجیدی در یادداشتش درباره این فیلم می نویسد: «در حقیقت این فیلم، بدون هرگونه انتظاری باتو، سه قرار می گذار: قرار اول، مواجه شدن با کرامت والای امام رضاع) است، دیگری جلوه گری هنر سینما در پرداخت به قرار اول و قرار سوم نیز تماشای تنیده شدن این دو قرار زیبا روی پرده نقره ای است. در این روزگار، فیلم بدون قرار قبلی با پرهیز از هرگونه شعار زدگی، مأموریت انتقال حال خوب به مخاطب را که یکی از وظایف مهم سینماست به نحو احسن انجام می دهد.»

ارادت هنرمندانه

داستان فیلم بدون قرار قبلی در مورد دختری به نام یاسمین است که پس از سال ها به دلیل مرگ پدرش به ایران بازگشته است. پسرو دچار اوتیسم است و این مسأله، سفر را برایش دشوار می کند. یاسمین، شناختی از پدرش ندارد و بیش از آن، میراثی که پدر برایش گذاشته باعث تعجب او می شود. اقامت کوتاه یاسمین در مشهد، زادگاه پدر و دیدار با کسانی که پدرش را می شناسند او را به درک تازه ای از انسان و مفهوم مرگ می رساند. در واقع می توان این فیلم را عرض ارادت به ساحت امام رضاع) دانست، چرا که فیلم ساز به طریزی سینمایی و شاعرانه و به لحاظ بصری به بازگه ای امام شعیبان اشاره کرده است. همزمانی اکران این فیلم با جنگال اکران فیلمی موهن در جشنواره کن و همچنین فرارسیدن هفته کرامت و جشن میلاد امام رضاع) در نوع خود جالب توجه بود.

